

Γράφει ο **Νίκος Πελεκούδας**

Έχει προκληθεί σάλος τις τελευταίες μέρες, και όχι άδικα, με την περίφημη τροπολογία Βρούτση για την κατάργηση του **N. 4554/2018**, με τον οποίο είχε θεσπιστεί η κοινή και αλληλέγγυα ευθύνη του αναθέτοντος ένα έργο, του εργολάβου και του υπεργολάβου έναντι των εργαζομένων με το κυβερνητικό επιχείρημα ότι «έχει προκαλέσει εκτεταμένη σύγχυση και δυσκολίες εφαρμογής».

Η καταργούμενη διάταξη έδινε τη δυνατότητα στους εργαζόμενους να διεκδικήσουν απλήρωτες αμοιβές και άλλες αξιώσεις τους όχι μόνο από τον εμφανιζόμενο ως άμεσο εργοδότη τους -εργολάβο ή υπεργολάβο- αλλά και από αυτόν που στην πραγματικότητα δέχεται τις υπηρεσίες τους, δηλαδή τον κύριο του έργου. Επιχειρούσε όπως διατεινόταν ο ΣΥΡΙΖΑ, να θέσει ένα όριο στις εργολαβικές εταιρείες, και στα φαινόμενα ασυδοσίας απέναντι σε χιλιάδες εργαζόμενους.

Ο νόμος ψηφίστηκε τον Ιούλιο του 2018 και μέχρι αυτή τη στιγμή, παρόλη την αντιπαράθεση που έχει προκληθεί, δεν υπάρχει καμιά συγκεκριμένη έρευνα που να δείχνει πόσοι εργαζόμενοι σε εργολαβικές εταιρείες την επικαλέστηκαν υπέρ τους, σε αυτό το διάστημα του ενός χρόνου.

Χωρίς να υποτιμά κανείς τις όποιες νομοθετικές ρυθμίσεις που επιδιώκουν να λειάνουν το τοπίο της εργατικής εκμετάλλευσης, ισχυρίζομαι πως σε μεγάλο βαθμό η συζήτηση είναι προσχηματική, συσκοτίζει την πραγματικότητα και το κυριότερο δείχνει το δέντρο της δικαστικής δυνατότητας διεκδίκησης δεδουλευμένων ή και αποζημιώσεων, και κρύβει το δάσος της πραγματικότητας των εργολαβικών εταιρειών.

Κατ' αρχάς η εμπειρία δείχνει πως η ίδια η δικαστική διεκδίκηση ακόμα και για εργαζόμενους που δεν είναι σε εργολαβικές εταιρείες, ή που δεν προσλαμβάνονται μέσω τέτοιων εταιρειών, μπορεί να βρεθούν για ολόκληρα χρόνια στα δικαστήρια για

δεδουλευμένα τους, και η «ανεξάρτητη» δικαιοσύνη, επικαλούμενη τη μνημονιακή ρύθμιση πως ο εργοδότης δεν είναι μέλος της αντίστοιχης εργοδοτικής ένωσης του, δεν αναγνωρίζει οποιαδήποτε συλλογική σύμβαση και κατά συνέπεια δεν προχωρά στις σχετικές αποφάσεις υπέρ των εργαζομένων. Από την άλλη μεριά ιδιαίτερα οι εργαζόμενοι στα λογιστήρια και τα λογιστικά γραφεία, αλλά όχι μόνο αυτοί, ξέρουν πολύ καλά τις προσλήψεις που πάντα τα αφεντικά φροντίζουν να είναι μικρότερες του ενός χρόνου με τις περίφημες εικονικές απολύσεις, ώστε να μην προκύπτει δικαίωμα αποζημίωσης, ή τα χρήματα μισθών που καταβάλλονται στην τράπεζα και επιστρέφονται από τον εργαζόμενο στον εργοδότη ή στην εργολαβική εταιρία με μετρητά.

Στις περισσότερες αν όχι σε όλες τις περιπτώσεις την εξέλιξη των πραγμάτων την κρίνει η δύναμη του σωματίου στο συγκεκριμένο κάθε φορά κλάδο, ή η δυνατότητα της όποιας διεκδίκησης να δημιουργήσει ευρύτερες κοινωνικές συμμαχίες, ζήτημα που και αυτό είναι κατά βάση πολιτικό. Ακόμα περισσότερο είναι χαρακτηριστικό πως τα τελευταία χρόνια έχουν αυξηθεί στις συγκεκριμένες εταιρείες τα κρούσματα συγκαλυμμένης μισθωτής εργασίας μέσω των συμβάσεων έργου και της πληρωμής με Τίτλο Κτήσης, την παλιά Απόδειξη Δαπάνης.

Άρα και παρά τον καθυστερημένο χρονικά νόμο που προώθησε η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ δεν μπορεί κανείς να ισχυριστεί έγκυρα και με στοιχεία τι ακριβώς έχει συμβεί υπέρ των εργαζομένων. Η άμεση συνδικαλιστική εμπειρία μας μάλιστα στο χώρο των λογιστών αποδεικνύει το ακριβώς το αντίθετο με στοιχεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Το πρόβλημα λοιπόν είναι κυρίως **το δάσος**, δηλαδή οι ίδιες οι εργολαβικές εταιρείες που πάει μαζί με αυτό των Εταιρειών Προσωρινής Απασχόλησης που στο πλαίσιο τους δραστηριοποιούνται και οι εργολαβικές εταιρείες καθώς και οι εταιρείες παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών.

Στην Ελλάδα σήμερα με στοιχεία του Υπουργείου Εργασίας του 2016 δραστηριοποιούνται **17 τέτοιες εταιρείες**. Στον κατάλογο φιγουράρουν κάποια από τα μεγαθήρια του χώρου. Adecco, Manpower, Icar κ.τλ. Στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων είναι αυτές που προμηθεύουν δυναμικό στις διάφορες εργολαβικές.

Οι τομείς που δραστηριοποιούνται αυτές οι εταιρείες είναι οι τράπεζες, η καθαριότητα με παρουσία σε σχολεία, νοσοκομεία κ.τ.λ., οικιακές βοηθούς, υπαλλήλους γραφείου, προγραμματιστές, λογιστές και γενικά σε όποιο κλάδο ή ειδικότητα σχετίζεται με τον τομέα των υπηρεσιών.

Με βάση τα δημοσιευμένα στοιχεία του 2017, που όπως ξέρουμε πολύ καλά από την εμπειρία μας αποτυπώνουν μόνο ένα μέρος από την πραγματικότητα, μέσω Εταιρειών Προσωρινής Απασχόλησης και διαφόρων εργολαβικών εταιρειών εργάζεται σήμερα περίπου ο 1 στους δέκα εργαζόμενους στην Ελλάδα. Όμως το κύριο «δώρο» στην καπιταλιστική αγορά δεν είναι αυτό.

Οι διάφορες τέτοιου είδους εταιρείες ήταν **ο πολιορκητικός κριός διεύρυνσης στην ίδια τη μισθωτή σχέση συνολικά**, σχέσεων εργασίας που τσάκισαν τη σταθερή εργασία με τα όποια δικαιώματα της προηγούμενης περιόδου.

Τα βασικά μοντέλα εργασιακών σχέσεων που «δουλεύουν» οι εργολαβικές και οι Εταιρείες Προσωρινής Απασχόλησης είναι η **μερική απασχόληση, η προσωρινή απασχόληση, ο δανεισμός εργαζομένων ανοιχτός ή συγκαλυμμένος, η παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών στις περισσότερες των περιπτώσεων συγκαλυμμένη μισθωτή εργασία, εργασία φασόν, τηλεργασία.**

Οι δύο τελευταίες μάλιστα έχουν ως κύριο τρόπο παροχής εργασίας το σπίτι του εργαζόμενου, αλλοιώνοντας τα όρια του χρόνου εργασίας με το χρόνο για τον ίδιο τον εργαζόμενο. Κάθε λεπτό της ζωής είναι αλλοτριωμένος χρόνος παροχής εργασίας.

Είναι ευνόητο πως όλοι αυτοί οι εργαζόμενοι κατά κανόνα και στην καλύτερη περίπτωση αμείβονται με την ΕΓΣΣΕ και όχι με τις αντίστοιχες συμβάσεις του κλάδου ή της ειδικότητάς τους.

Έτσι μια **φτηνή εργατική δύναμη** μετατρέπεται σε ένα **χρηματοπιστωτικό προϊόν**, πάνω στο οποίο, και τη μελλοντική του απόδοση και υπακοή αμείβονται εταιρείες μεσάζοντες. Αν ο εργαζόμενος είναι υπάκουος, αποδοτικός, χωρίς απαιτήσεις, κάνει τη δουλειά του χωρίς γκρίνιες, σωματειακή δράση όλη η πυραμίδα αμείβεται μια χαρά.

Ο νόμος του 2018 αυτό επιχειρούσε να επιλύσει. Με διαλυμένες όμως τις **Επιθεωρήσεις Εργασίας** και διατηρώντας όλο το νομικό πλαίσιο λειτουργίας των εργολαβικών-δουλεμπορικών εταιρειών, καθώς και όλο το μνημονιακό νομοθετικό πλαίσιο ενάντια στους εργαζόμενους, γίνεται σαφής ο προσχηματικός χαρακτήρας του. Ψηφισμένος μάλιστα σε ένα χρονικό διάστημα, που η ήττα του ΣΥΡΙΖΑ αρχίζει να πλανάται έντονα στον αέρα.

Η Νέα Δημοκρατία προωθώντας το ραβασάκι του **ΣΕΒ** για την κατάργησή του, νομιμοποιεί την πραγματικότητα κατά των εργαζομένων, και κάνει στην άκρη επί της ουσίας το κρυφό

που έπρεπε να παίζουν οι εργοδότες με το κράτος σε ότι αφορά τη νομιμοφάνεια της συμπεριφοράς τους, πατώντας στο μαζικό εκβιασμό χιλιάδων εργαζομένων, που ποτέ δε σταμάτησε πριν ή μετά την ψήφιση του Ν 4554.

Το βασικό ζήτημα που βρίσκεται εκτός της όποιας συζήτησης αυτών των ημερών, είναι τα αναγκαία και ώριμα αιτήματα που θα πρέπει να παλέψουμε ως εργατικό κίνημα. Δηλαδή το κλείσιμο των εργολαβικών και δουλεμπορικών εταιρειών, των εταιρειών μεσιτείας πρόσληψης, η πρόσληψη όλων των εργαζομένων από το φορέα στον οποίο παρέχουν την εργασία τους, οι συνθήκες εργασίας με βάση συλλογικές συμβάσεις συμβατές με τις σύγχρονες ανάγκες της ζωής για μισθούς επαρκείς, για ελεύθερο χρόνο αυτοανάπτυξης, άρα μείωσης του χρόνου εργασίας. **Είναι μια μάχη που έχει ευθέως αντι Ε.Ε. και αντικαπιταλιστικό περιεχόμενο.**

Δεν είναι τυχαίο πως και η ίδρυση των εργολαβικών εταιρειών και των εταιρειών μεσαζόντων πρόσληψης, και ο Ν 4554 του 2018, αποτελούν **αποτελέσματα εναρμόνισης με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο!** Και με τον αστυφύλακα και με το χωροφύλακα.

Να δώσουμε τη μάχη για νομοθετικές ρυθμίσεις υπέρ μας. Κάθε νομοθετική ρύθμιση πανεθνικής εφαρμογής είναι μια πολιτική μάχη απέναντι στα αφεντικά και το κράτος. Ας ορίσουμε όμως εμείς το αναγκαίο έδαφος για αυτό, και ας μην παίζουμε εκτός έδρας με τα ερωτήματα του αντιπάλου. **Ας δούμε το δάσος και όχι το δέντρο.**